

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fieia, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe un anu séu 40 doilecari, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postela c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séumici inserate se ceru 8 cr. Taca timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 82.

Brasiovu, 28/16 Octobre, 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA. TRANSILVANIA.

Program'a baronului Ludovicu Josika.

Domnulu baronu Ludovicu Josika este unulu din strane-potii acelui Stefanu Josika, carele in dilele ticalosului si sventuraturului principe Sigismundu Bathori fusese generalu si cancelariu alu tierii, eara in urm'a unoru intrige diavolesci tradatu de catra compatriotii sei in manile comisariilor nemtiesci, in an. 1598 isi perdù viéti'a prin securea carnicelului pentru autonomi'a si independinti'a Transilvaniei*). Ludovicu este fiulu baronului Ioane Josika fostului presiedinte alu gubernului dela mórtea gubernatorului c. Ge. Banffy pana la 1838 si frate alu doilea alu reposatului br. Samuilu Josika, fostu presiedinte si apoi cancelariu alu curtii din 1845 pana in Apr. 1848. Ludovicu Josika, barbatu cá de ani 60 pana in an. 1848 stá in fruntea partitei conservative transilvane si era fórte reu vediatu de asié numit'a partita liberala, carea inse pururea se afia in minoritate.

Atatu in favórea generatiunii june, catu si spre a pricepe mai bine program'a dlui baronu L. Josika premiseram numele si datele de mai susu. Spre a ne intielege inse si mai bine, ar fi de mare trebuintia cá se mai spunemu cititoriloru din dilele nóstre, cá ce au insemnatu in Ardélu pana la 1848 terminii de conservativu si liberalu, pentrucá dómne, ce diferentia mare este intre atunci si acum! Acésta ne ar duce prea departe, deci fia de ajunsu a caracteriza pe partitele de atunci numai cu observatiunea, ca urbariulu séu adica legea rurala ori agraria din 1847 este fapt'a mintii si iaimii conservativiloru, care liberalii voia mai multa usiorare pentru tierani, eara acesti liberali, cá de multiamita si recunosointia nu cerea dela locuitoru mai multu, de catu numai oá nemagiarii se priimésca preste totu limb'a magiara, oum si se se supana la uniunea ce se pregatea. Din contra conservativii nici luá dela tierani limba, nici autonomi'a tierii nu o dá bucurosi, ci luá numai o parte mare din colonicatiuri spre a le incorpora la pamenturile boieresci.

In 6 Octobre a. c. corpulu representatoru alu comitatului Clusiu tienù in capitala adunarea sa electorala, la care afara de membrii comitetului de 100 mai venise si unu publicu numerosu. Supremulu comite, (adica primariulu séu prefectulu) comitatului dn. br. Lud. Josika de Branisca reasiediatu prin Monarchulu in acea functiune a sa pe care o mai avuse, ocupandu scaunulu de presiedinte, deschise siedinti'a cu o cuventare, care se póte lua cu totu dreptulu de o program'a séu marturisire a credintiei politice pe care dn. baronu cá odinóra capu alu conservativiloru o a facutu in faci'a tierii. Aceia carii cunoscu limb'a magiara, voru face bine déca voru citi acea cuventare intréga asié precum se vede in „K. Közlöny“**) organu alu boieriloru, cum si in „Korunk“; eara acésta cu atatu mai vertosu, ca „K. K.“ o priimesce mai multu cá de programa comuna déca nu a natiunii intregi, in totu casulu inse a partitei ce se afla dela Iuliu incóce in Transilvani'a la putere. Noi inca o reproducemu pe aceea in estrasu pre catu ne suferu spatiulu, pentrucá se aflamu cu totii, cam ce avemu se asteptamu in celu mai deaprópe viitoru dela boierii acestei tieri. Déca ne va ajunge timpulu si locul, séu mai bine déca vomu fi suferiti, vomu arunca si noi nici colea cate o reflexiune la unele puncte ale programei ilustrului cavaleru transilvanu.

Dupace oratorulu presiedinte se intréba pre sinesi, care se'i fia scopulu reintrarii sale in functiune si adauge ca se recere, cá publiculu se scia indata acum, oare iau fostu maximele politice conducátore in decursulu vietii sale, apoi arunca o rapede cautatura preste cei 15 ani, preste frecarile inveninate, preste saracirea si neindestu-

larea comuna a poporului, trece la nenorocitele esperimente ale barbatiloru de statu, carii dela més'a verde n'au sciutu ce facu candu au voitu a smulge si desradacina din viéti'a popóraloru unele plante (idei, datine, legi) concrescute cu ele de mai multi seculi si a implanta altele, care tocma de s'aru si prinde, aru da fórte tardiu frupte si umbra, — dupa acestea se mangaie cu aceea, ca Monarchulu a ruptu acea retia periculósa aruncata preste libertatile strabune si a spartu o carafe mai frumósa si mai sigura; deci dandu uitarii trecutul celu amar, se ne concentramu puterile pentru deslegarea problemei care sta naintea nóstra.

„Parti'a nóstra“, dice oratorulu, „care se tiene tare de vechea nóstra constitutiune, in timpulu de curendu trecutul desvoltá o energia plina de respectu catra regele seu, neinduplecata inse catra regimu. Atum problem'a nóstra se fia a ne lati in tiéra convictiunea cumca ceea ce admirase lamea, si ceea ce astadata incuviintiá monarchulu, tier'a se partinésca cu bucuria si incredere.“

De a oi incolo dn. baronu observandu, cá de si scopulu le este curatu, de si ajutoriulu, adica vóinti'a sacra a Monarchului, este potiate, totusi nu se póte nega, ca cu schimbarea sistemei greutatile sunt mari, pentrucá delaturarea ruineloru sistemei cadute ne va consuma cele mai bune puteri. Deoi se vedemu, intréba oratorulu, care sunt acelea pedece cu care trebuie se ne luptamu si cum se potu acelea invinge?

Cea dinteu pedeca este remasiti'a birocrației lasate pe urm'a regimului cadutu.

Aci oratorulu intréba: Ce este acea birocrația, asupra careia ómenii striga in tóte partile atata? Rspunsu:

„Biocrația (domni'a functionariloru) este acea potestate, carea ghemuinduse in regiunile mai inalte, se ramuresce apoi preste tóte clasele poporului, care'i da sucurile de viéti'a*), pentrucá se traga tóta potestatea la sine; asié biocrația se imbuldiesce intre monarchu si intre poporu, pentru cá se se naltie mai pre susu de amendoi. In statu absolutu biocrația se pune dinaintea monarchului, pentrucá acesta se nu póta vedé pintre impletitur'a veluriloru ei; eara in statu constitutiunalu sub masc'a constitutiunii gonesce pe poporu in jugulu despotiei sale prin satelittii (darabantii) sei; eara déca biocrația isi intinde tiesetur'a sa preste cetatieni, sub maso'a libertatii scia se ascunda gradulu celu mai din urma alu solaviei. Biocrația apuca sub tutoratulu seu libertatea vorbirii, faptele nóstre, averile nóstre si inca asié, incatu se nu poti scapa niciodata de ea. Biocrația sub frumos'a titula a egalitatii reapasa orice inaltiare, pentrucá ea se póta sta mai pre susu de toti. Biocrația se incuiba oá si buruienile si ca maracinele la radecin'a plantelor, de unde numai cu grija si ostenéla multa se póte stirpi.“

Dupa acésta caracterizare cum amu dice inimósa a biocrației, supremului comite afla putere de ajunsu cu carea se o poti sfarma, „in sistem'a municipala intomita in vechea nóstra constitutiune. Sistem'a nóstra municipala a fostu in stare de a pastra secularele nóstre libertati pre langa tóte inriurintiele straine. Sistem'a nóstra municipala va fi capace de a sfarma inriurinti'a biocrației incubate intre noi. Sistem'a nóstra municipala este scutul (pavaz'a) libertatii nóstre, córd'a desvoltarii politice a poporului si acomodata la impregiurari ea asigura pe regimu, ca miscarile libere a le poporului tocma si fara inriurinti'a biocrației nu voru trece terminii trasi de legi si de mintea sanetósa.“

„O alta urma spre a sfarma potestatea cea latita a biocrației eeste, déca compatrioti de ai nostrii cu pusetiune independenta nu se voru feri de a priimi functiuni de acelea, la care'i provóca porunc'a monarchului si increderea opinunii publice.“

„Departe se fia dela mine, cá se voiescu eu a despoié pe fetiorulu sermanu de onest'a cautare a panii de tóte dilele;

*) Vedi Wolfg. de Bethlen Historia Transilvaniae tom. IV Libris IX pag, 43—84 et 106. 161—2.

**) Nr. 118.

*) Plati, diurne, sportule, trasuri, mita. — Ref.

n'asiu voi inse, cá in patri'a n'óstra deregatoriile se se de- grade la atatu, incatu ele se devina un'élta de inavutire, nici ale naltia acolo, incatu junimea n'óstra numai pe acestea se le tiene de pusetiuni onorifice. Intr'o republica bine regulata economi'a campului, industri'a si comerciulu trebuie se deschida calea spre a da avutii celoru silitori si destepti. Un'a din principalele datorintie, ale regimului este ale protege si ajuta. Eará déca datu junimea n'óstra cea avuta catu si cea lipsita inse mai cultivata va afla in ramurile acelea campu de activitate, atunci nu voru fi constrinsi atati tineri a'si perde tim- pulu asteptandu pana se li se deschida locu la vreo deregatoria vacanta. Deci se ne alipimu de constitutiunea strabuna, pusetiunea functionariloru publici se nu o privimu cá o putere ce ar sta de asupra n'óstra, ci cá pre un'a ce sta in tre noi si langa noi etc."

(Va urmá partea despre nationalitati.)

Brasiovu 27 Oct. Pe candu fratii magiari si secui se intreca cu programele marturisitorie de credintia, intre care afara de a comitelui dela Clusiu br. Josika tóte pledésa pentu uniune si integritatea Ungariei, pela noi abia aflaramu intre publicatiuni o inscientiare dela presidiulu magistratualu din 23 Oct., privitoria la listele de alegere de deputati, cumca suht gata si ca se afla in biroulu presidialu alu magistratului spre vedere pana in 26 Oct. ad. eri — spre a se face reclama- tiuni. — Dealtmintrelea audimu, ca abia voru fi vro 800 de alegatori, pecandu la anulu 1863 erá de parte preste mie. N'amú auditu inse, cumca se fi fostu cineva, care se fi recla- matu séu se-i fi fostu amente, se nu remana afara dela alege- rile acestea. — Orasiu Fogarasiu alesu in 26 deputati pe c. Haller si Eszterházy.

Blasiu 19 Oct. (Congresulu.) — Lasandu la o parte tóte susceptibilitatile personali, cari acum n'au locu, in- cepemu cu purulu obiectu: Noi publicaramu scrisóra Ecce- lentiei Sale d. metropolitulu gr. c. din Blasiu catra Ecs. S'a metropolitulu gr. or. din Sabiu:

a) Pentruca acea scrisóra au fostu publica din natur'a sa, si proprie ea n'au fostu a Ecs. Sale a metropolitului oi a conferintiei intelegintiei din Blasiu, cá a unei ce au pasitu in publicu pentu caus'a publica nationale.

b) Pentruca acea ce facemu pentu caus'a n'óstra natiu- nale, facemu cu sinceritate catra natiune, inse cu sinceritate si catra inaltulu regimu si natiunile conlocuitorie, pentu cá asia se védia, ce ne impedece dela increderea imprumutata si in dispusetiunile mai noua? si déca voliescu benele patriei se delature pedecele. —

c) Pentruca esperiaramu de repetite ori, cumca cu starea lucrurilor ce se desfasura in continuu, romanii preste totu nu numai inteleginti'a, dara si pana plugarii de rondu, erau ne multumiti, si o tienea de periculósa pentu natiunea n'ó- stra si drepturile ei, si esperiaramu mai departe, ca de si de- curse unu tempu mai indelungatu si evenimentele decisive (conchiamarea dietei la Clusiu) ne sosira, nu se pasi la me- dilocu cá spre linistirea animelorú se se dè una direptiune de manifestarea nemultumiri- lorú, pentruca acestea ajungundu in audiulu si cunoscien- ti'a inaltului regimu — despre care ne place a presupune ca voiesce fericirea tuturorú natiunilorú, acést'a se fia in puse- tiune a si emendá dispusetiunile, ce le ar' aflá gresite si standu in contra intereselorú n'óstre cá natiune.

d) Pentruca cea ce amú intreprinsu noi amú intreprinsu cá fii unei natiuni inestrate cu drepturi nationali, castigate din grati'a Majestatii Sale a imperatului si in puterea virtu- tilorú sale, éra nu cá nesce individi ai unei turme de suferiti numai in patria. —

Cu cari oredemu, ca amú facutu de ajunsu dascalitureri din Nrulu 77 alu „Gazetei Transilvaniei“, si speramu ca- si va fi scambatu parerea si respectivulu; — de unde trecemu dela acestu obiectu, ce nea fostu numai secundariu, la a dou'a taiatura, carea o capatamu in Nrulu 78 alu „Gazetei Trans.“, carea de si ne talia numai indirecte ni-e mai durerósa, ca- ci talia in caus'a publica nationale, ca- ce se dice in acea: una fama spune cumca in Sabiu caus'a congresului nationalu s'ar' tiené de compromisá prin pu- blicarea scrisórei unui metropolitulu catra celu alaltu, — si acést'a se dice, cá respunsu la deputa- tiunea Brasiovéna, carea a rogatu pe Ecs. S'a metropolitulu gr. orientulu cá se pasiesca cá unulu din conducatorii causei nationali spre a se esopera dela Majestate facultatea de a tiené unu congresu nationale. —

Noi o spunemu din capulu locului, cumca speramu, ca acesta fama e numai góla, si ca Ecs. S'a metropolitulu gr.

or. inca e plecata la cea de antaniu provocare a impregiurari- lorú seriose, a intreveni cu influentia-i cunoscuta spre a me- dilooi tienera unu congresu nationalu; de cumva inse ne insielamu in sperare, si causa congresului in adeveru se tiene compromisá in Sabiu, incatu omenii se se retraga dela con- lucrarea spre medilocirea lui, atunci de órace vin'a acestui lucrú se incarca pre noi, fia-ne iertatu la premisele a mai a- duge urmatóriele; numai catu inainte de tóte provocamu la serio- sitate si sinceritate! pentruca se tractésa de causa delicata si adeca de una causa vitale a natiunii! —

Noi nu ne precepemu cum s'ar' fi compromisú caus'a con- gresului prin deooperirea pasilorú ce s'au facutu in acésta causa, de órace o se pasiea in publicu ori in secretu, — cea ce de altmintrelea tieneamu ne convenintiosu in asia causa justa si momentósa, — rogarea pentru congresu totusi trebuia se se descopere Majestatii Sale imperatului si regimului Mai. Sale, si asia lucrú totu trebuia se se incunoscintiese, pentru ca natiunea in convorbiri publice si private in acestea im- pregiurari tiene de una necesitate absoluta con- gresulu, si fara de a se uitá la alte formalitati poftesce si pretinde dela archierei, carorú le au comisú initiativ'a, cá numai decatu se coresponda pusetiunii sale si se plenésca dorinti'a natiunii, colucrandu cu puteri unite spre esoperarea acestuia. —

Dara noi si in casulu, candu congresulu s'ar' tiené de compromisú in Sabiu, o dechiaramu in faci'a publicului, ca acolo nu s'a compromisú in urm'a publicarei template si acést'a:

Pentru ca din scrisóra Ecs. Sale a metropolitului gr. or. din Sabiu, in carea a respunsu Ecs. Sale metropolitului Siulutiu, si a carú cuprinsu e publice cunoscutu, se vede, cumca caus'a congresului mai nainte erá compromisá in Sa- biu, fiindu ca Ecs. S'a metropolitulu din Sabiu a datu res- punsu negativu seu totusi ceva mai multu decatu in forma negativu la scrisóra Ecs. Sale a metropolitului Siulutiu pre atunci, pre candu scrisóra acum publicata afara de Blasiu erá cunoscuta numai Ecs. Sale, prin urmare, déca vomu voi se fimu sinceri, vomu trebui se marturisimu, ca caus'a con- gresului era compromisá inca cu multu mai nainte de publi- carea desu citatei scrisori, — precum oredemu din celea ce se publica in „Debatte“ Nr. 279 si in „Telegr. rom.“ Nr. 73 15 Oct. a. c. — — — vene numai intrebarea, déca Ecs. S'a metropolitulu gr. or. vedindu, ca natiunea nu e indestulita cu vorbele frumóse descoperite in „Debatte“ si de acea pof- tesce in continuu congresu nationalu; — óre spre liniscirea acesteia si spre asigurarea ei despre drepturile sale nationali nu va pasi si insulu la medilocu pentru esoperarea acelu congresu?

Noi dicemu, ca speramu tare, cumca Ecs. S'a metropolitu orientulu unindu poteri cu nesuinti'a Ecs. Sale a metropolitu- lui Siulutiu va pleni dorirea natiunii si cá fii ai natiunii si pofsimu acést'a dela Ecs. S'a, pentru ca e capu besericescu romanu si de catra natiune e concrediutu si Ecs. S'a cu initia- tiva la aperarea causei nationale in tempuri critice; si chiaru de aceea e respondiutoriú despre toti pasii si tóte lucrurile sale ce le pune acum in caus'a nationale, precum e d. e. si asigurarea cuprinsa in „Telegrafu“, de cuprinsu, ca caus'a nationale ar' stá bine, despre ce Ecs. S'a ar' fi convinsu si pre altii; — in casu, candu acést'a ar' fi una cale ratecita, si prin acésta s'aru seduce fii natiunii. B.

De lunga Turd'a 7 Oct. s. v. La prim'a privire a rescriptului dia 1-a Sept. nu credu se fia acelu romanu si renegatu, pe care se nu lu fi consternatu, nu atata convo- carea dietei la Clusiu, catu de totu nóue iniuriós'a modalitate a alegerei deputatilorú. Legile electorale din 1791 dau dreptu numai nobililorú, si inca per capita. Ér' legea din 1848 ce se crede a intinde ceva fostilorú iobagi, e numai o insielatória bu- catura, care nu da in gura noi odata; ci candu vre d. e. ca- nele se o imbuce, ei vinu plasele furculitii peste nasu. Exe- crabilá dreptate! in 1865, la o natiune recunoscuta prin legea tierei, intarita si de monarchulu. Dupa atatea documente pi- paite de credintia si loialitate, ne tredimu cu nemica, cá din- tr'unu visu insielatoriú. Unde esti Dómne?

— Dara, asemenea schimbare a guberniilorú mari in fauireá sortei popórelorú, nu e ceva nou in lume, cum do- cumentédia istori'a. — Asia au mai mersu lucrurile in lume. Asia mergu astadi. Si fiindu ca natur'a nu se schimba, asia voru mergu pana va sta lumea. — Dia care temeiu nerefuta- bilu, cu convingere diu: Ca, déca bonulu Dumnedieu, ar' cauta cu indurare la suprafaci'a acestui pamentu osinditu, celu numimu Transilvani'a, si de susu ar' insufla acelu in- stinotu fericiutoriú natiunii magiare, cá se se abata dela princi- piulu seu celu suprematisatoriú si contopitoriú de nationali-

tati, — se recunósca, si se asiguriedie deplin'a si egal'a esii stintia politica a natiunei romane; care a avut'o dupa celu mai anticu dreptu istoricu, — si in timpii mai noi si a reoastigat'o cu asia mare pretiu: atunci eu, pentru incungiuarea atatoru naufragiuri-suferite si suferinde aici acasa la vatra nóstra, asi fi de acea parere: óa natiunea romana, se se reimpacé solidu si perfectu cu fiii lui Tuhutum — si dupa ce intr'atatea porturi departate si nesigure, asia periclitata ni se afla nai'a natiunei, dóra se va puté forma aici acasa unu portu siguru, aducatoriu de paca, si ferioire. Ca-ci unu vecinu impaciuitu, face mai multu decatu sute si mii din departare, pe carii nui mai vedi.

Inse dorere! si de trei ori dorere!!! Cu tóte ca rescriptulu din 1 a Sept. din cele facute si statorite pana acum pentru egalitatea popóreloru nemica nu revóca. Cu tóte ca diet'a viitória cu hotaririle densei, si fitórea sanotiunea Imperatului la acelea, si cea ce va se urmese dupa acea, tóte stau inca sub unu yelu grosu si nepatrunsu: Totusu nuorii cei mici, carii ici colea se radica in giurune, nu ne amelintie cu alta, decatu cu apropiarea unei furtune nemicitóre. Ca-ci vecinii nostri ungunii tienenduse de dreptulu loru istoricu midilociu si mai recentu cu ambe manile, cá orbulu de gardu, nu voru a lasa o iota din principiulu suprematisarei, si cu tóte, ca nu scju ca ce voru secera dupa diet'a viitória, au si acatiatu plugulu in breazde orbesce, fara judecata; d. e. din Turd'a insusu, judii procesuali (credu ca nu numai din oapú loru) au çulesu tablele sateloru cu inscriptiuni nemtiesci si romanesci, precum si sigilele comuneloru. Dintre cari, tablele s'au reintorsu cu inscriptiuni ungueresci la tóte satele si la cele curatu romane.!? Acestea sunt unghii, care, déca nu le vede cineva, pipaiescale ou man'a. Sigilele, (cine scie cu ce státu) s'au reintorsu nestramutate.

Destulu, ca e lesne de ominatu pentru cele viitórie. Parerea mea dara intru asemenea giurstarti este; cá noi romanii nece la alegeri nece la dieta nu avemu ce canta, fara numai déca va precede mai nainte unu congressu natiunalu. Candu apoi, de voru fi si numai doi deputati romani, debue se iè parte la dieta, mai multu óa soli ai natiunei, spre ai arata motivat'a vointia, si cu tóte puterile a o apara, mai multu nemicu. De ceva tractare cu deputatii romani nece vorba nu póte fi, ca-oi natiunea nu'si are acolo reprezentatii sui dupa dreptulu egalitatii. *Imi vine a crede, ca unu congressu natiunalu ar' suplini tóte midiolócele de impacare drepta.* — Si vecinii nostrii din Turd'a cu tóta intalnirea dascalescu pe bietii romani, cumoa ungunii nu vreu alta, decatu usiurata, cu sedirea tabacului, lesnirea sarei, impucinarea portiei, stergerea stempeleloru, pentru ce si vreu a slugi fara plata; la care scopuri inse le stau in cale romanii cei invetiati, cá se se faca domni si gazde din sudórea seraciloru, ca n'au cu ce trai*). — Comisiunea conscrietóre, credu, ca sia facutu cu tóta placerea oalatori'a, ca-oi votisanti: nobili esu cu sutele, pe candu romanii cu 8 fl. sunt rari cá muscele albe. Uitamú, posesorii nobili la tóte satele unde au ceva padurice cu cativa crucieri dare impovorata s'au scrisu cá votisanti. Ar' puté veni chiaru din Turd'a o relatiune mai detaiata. —

*) Romanii sermanii trebue capacitati, cá se nu créda vorbeloru amagitórie, cá se nu o patiesca, cá si in 1861, candu ii facura se nu platésca darea, si apoi li se vendú si vitielulu de su vaca si cenusi'a din vatra cá se platésca tóte restantiele, candu apoi asemenea buitogatai nu i mai aperá, ci ridea in pumni de neghiobi'a romanului, ca le dedese crediamentu. Imperatulu a disu in manifestu de nou, ca diplom'a din 20 Oct. ei va fi norm'a conducatória, prin urmare darea, finantiele, stempelele nu voru aterna dela ei, oi dela vói'a imperatului si lipsele statului. — Numai se nu ne compromitemu dreptulu ou alunecari, si momeli maiestrite cu scopu, pentru cá si catu béta lu avemu se ni lu calcamu noi cu apucari nesocotite si insielatórie, cá se ne negrésca apoi ér' ei la locurile inalte, ca noi nu scimu, ce e dreptulu constitutiunalu de natia inarticulata, de acea se ni se stérgea era, ca ce scii mocanu de cei bunu siofranulu? — Romanii nostri oroum, dar' totu ne au midiolocitu scaderea darei pe capu, si romanulu numai dela romanii sei póte astepta aieve vreunu bine, déca nu se voru impedeoa prin legi nedreptatitorie de a poté si ei vorbi in diete cate mai multi pentru natia s'a, ér' nu cate unulu, cá o picatura in mare, pentrucá dorintiele romanului neci se se póta descoperi in diete, ci numai ale Domniloru de ungunu, cum au facutu ei si mai nainte, si cum o patiramú de atatea vécuri, tragundu juguri preste juguri, pentruca nu amu avutu si romani destui prin acele diete, cari se ne apere interesele. Hei! Numai candu si romanulu va fi

Declaratiune!

Dupace atatu foile natiunale, oatu si celelalte din patria si din Ungari'a au aflu cu cale de a publicá, ca eu in comitatulu Solnocului interioru asi pasi, seau asi fi candidatú de deputatu pentru diet'a tieriei ce se va deschide in 19 Novembre a. e. la Clusiu, de si eu nici in cercuri private, nici in confidentia amicabila inaintea nemai o astufeliu de dechiaratiune n'am facutu; — asia spre a incungiuora ori ce retacire, ce s'ar poté nasce intre fratii nobili si alti alegatori de romanu, cari póte au calculatu, ca eu earasi voiu primi asupra-mi insarcinarea de ablegatu, me aflu silitu de a me dechiará, ca pe mene starea sanetatei mele debilitate, de comunu cunoscuta, nu me ierta eu acésta ocaziune a poté crespunde doririloru si provocariloru de asemenea natura. —

Desiu in 23 Octobre 1865.

Gabriel Manu de Boérfalva,
jude prim. si curatoru supremu besericescu.

Comitatulu Solnocului interioru. Cine vrea a scii cum s'a inlocatu posturile de asesori vacanti aci, apoi éca asia: in loculu reposatiloru Ioane Sipotariu si Teodoru Francu ambii romani, s'a denumitu Veres László si Pataki Ferencz ambi unguni; si astadi la sedri'a comitatului acestuia intre 10 asesori si unu presiedinte, sunt numai trei respective doi romani!! ca-oi Ioane Cioe cá protofiscalu duce numai agendele unui asesoriu, si cerendu trebuinti'a de a luá érasii agendele fiscali romanii remanu reprezentati numai prin unu judecatoru esmisa Clemente Hosu Glodeanulu si prin unu asesoru gremiale Mezei Makab., intr'unu comitatu mai totu romani!

Ci se lasu aceste presemne de fratia si se-ti cuminecu ceva mai imbucuratoriú pentru noi.

Dlu asesoru **Clemente Hosu Glodeanu**, cá celu mai mare proprietariu de pamentu, a devenitu romanu, in comitatulu acesta, luandu in consideratiune impregiuarea, ca pe noi numai invetiamentulu natiunale ne póte ferici si mantui, in dilele acestea au facutu inceputulu la dóua fonduri scolare romane in comunele Barseulu mare si Glodulu, ambe in comitatulu Solnocului dinlaintu, oedendule folosiat'i'a de 7 ani la mai multi agri, cari in totu anulu adouu venitu curatu la facare din aceste fonduri scolare de 40 fl. prin urmare in 7 ani numai venitul curatu de pe agrii cu 280; interesele din acestia inse se voru capitalisá din anu in anu pana va ajunge oapitalulu la 1000 fl., candu apoi interesele se voru folosi de ajutoriu la leafa invetiatorésca.

Domnulu daruitoriu mai cese folosint'i'a de 7 ani la unii agrii si comunei politice Barseulu mare pe lunga conditiune de a se face comun'a membra ordinaria la Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. — Asemenea si preutulú gr. cat. din Barseu.

Natiunea póte asteptá cu incredere si alte daruri dela Dlu C. Hosu; pentruca ne fiendu indiestratu de atotu poterniculu cu familia de alu eredi, densulu traiesce numai pentru natiune si oricandu pasindu din lumea pamenteana in cea ceresca, ce dorimu se se intemple numai dupa adunci betranetie si va lasá numele nemuritoriu in natiune, despre ce te pociu asecurá fienduca am avutu ocaziune de alu cunosce fórté bine. —

O O

UNGARIA. (Magiarii si nemtii liberali.)
Unu art. alu lui „Pesti Napló“ a trasu atentiunea intregi diurnalistice si a desamagitu in catuva chiaru si pe autonomistii si liberalii germani, cumca magiarii nu voru se scia de transactiuni cu partitele germane, ci ei au de a face in dieta numai unu „pactum conventum“ nou singuru cu corón'a éra nu cu partitele dincolo de Lait'a. Ungurii, dice „P. N.“ nu potú negociá ou nimeni in privinti'a relatiuniloru intre natiune si coróna decatu singuru numai cu acést'a. Ea singura are de a hotari, déca aceea ce pretinde Ungari'a se póte uni cu sustarea si cu pusetiunea de potere a imperiului. In cestiuni de dreptu de státu nu se póte neci cugetá macaru vre-o aliantia intre partitele dincóce si dincolo de Lait'a; ci numai dupa regularea acestoru intrebatiuni póte veni la rondu intrebarea despre libertatea politica, prin urmare nu

respectatu cá natiune politica, numai atunci se asteptati vreunu bine si pentru tieranulu romanu, ca si pana acum toti au fostu siliti se faca ce le porunceá alti domni oam totu de ai loru, ér' candu vomu fi respectati óa natiune, atunci nu ne voru fi legate manile se facemu bine catu de multu si pentru romanii tierani; si se le usiramú sarcinele pe catu se va poté mai multu pe calea legii, ca asia e si vóiea imperatului. — R.

póte fi vorb'a de compromișu între partitele dincoace și dincolo de Lait'a în cestiunea dreptului de statu. Aici se radima și pe manifestulu din 20 Sept.; înse că hotărârile dietelor din resaritu se se desbata în celelalte diete din apusu séu se se faca propuneri pentru modificare în ele, dice „Pesti Naplo“ ca la acést'a n'au acelea diete neci **Junu dreptu** Coróna va comunica rezultatulu cu celelalte diete dincolo de Lait'a numai décalu va afla, ca e bunu primitu de ea. Vîndu înse dupa regularea cestiunilor de dreptu de statu întrebatiunea despre libertatea politica, apoi într'acést'a cestiune voru merge mana 'n mana liberalii Ungariei cu liberalii de dincolo, ori și în ce forma se voru pertractá cauzele comune ale imperiului. Alta cauza comna nu recunósce „P. N.“ pentru invoiala între partite. — Diurnalulu oficiosu „Gen. Cor.“ observa la acestu articulu, ca în manifestulu din 20 Sept. se dice apriatu, ca înainte de resolutiunea imperatésca se voru impartasi rezultatele dietelor din resaritu la celelalte diete din apusu spre a le audi, și sentinti'a lorú intooma de importanta a li o luá în socotéla, prin urmare art. lui „Pesti Naplo“ cá organu alu partitei lui Déak ar' fi trebuitu se-si mai móia tonulu celu scalciatu alu nóuei manifestatiuni.

„Wiener Abendpost“ numesce art. lui „Pesti Naplo“ o discutiune numai teoretica, care se potrivește cu miscarile de alegeri și cu programele publicate, care se întreau un'a pe alta cu punctuatiunile pentru restituirea tuturor drepturilor Ungariei, remanendu numai uniunea personala cu partea cealalta a imperiului cá unu ce comnu. —

— Catu privesce la fratii nostri romani din Ungari'a apoi ne bucuramu fórté multu ca fratii Aradani se lauda, cumca sub comitele de acum Il. S'a D. comite Georgiu Popa se afla multumiti cu compunerea comisiunii centrale pentru alegerea deputatiloru la dieta, și sperésa succese bune, fienduca la propunerea Domnului advocatu I. P. Desianu se concrede desemnarea candidatiloru de deputati pentru tóte cercurile unui comitetu compusu din tóte partile comitatului.

La Lugosiu a scosu cavalerulu papalu D. Iova Popoviciu flamur'a Dlui Andreiu de Mocioni cá candidat, care și are prospectu de a fi alesu, éra în celelalte parti nu se pré vede întielegere între romani, pentruca se virescu cate 2—3 romani la candidatura într'unu locu și în urma va învinge vre-unu strainu! — Se ne facemu mai cercumspecti fratiloru, se preferimu caus'a comuna tuturor ambitiuniloru personali, ca altufelu veti reesi reu. —

— Instalatiunea Il. S'ale D. episcopu alu Caransebesiului Iosne Popasu se va tiené în 12 Nov. în faci'a comsariului c. r. br. Benco de Boiciu gen. maioru și brigadiru alu trupelor marginasie și a Il. S'ale d. episcopu din Aradu Procopiu Ivacicoviciu cá mandatariu arhiepiscopescu.

Vien'a. Mai. S'a imperatulu a benevoitu a veni în 22 Oct. din Schönbrunn în resiedinti'a capitalei, unde primi audientie.

Diurnalulu „Debatte“ rectificá scirile și corespondintiele cele dese publicate în „Gr. Tagespost“, care privescu la datele despre cursulu pertractariloru în diet'a Ungariei și despre impregiurarea, ca Mai. S'a imperatulu va remané în Buda-Pest'a pe tempulu dietei vreo 3 luni de dile, și dice, ca ori-catu de interesante sunt acestea impartasiri, totusi le reléga în imperati'a faimelorú dupa cum cunósce ea impregiurarile.

— Foile de Berolínu și cele Vienese reportésa, cumca ómenii regimului se ingrigescu de restaurarea palatinatului în Ungari'a.

Cronica esterna.

MAREA BRITANIA. Londonu. † **Lord Palmerston**, personalitatea politico-diplomatica cea mai renumita și mai iubita a poporului anglicu, spiritulu celu patrundiatoriu în politic'a Europei cea mai profunda și mai grandioasa, factorulu celu mai potinte alu aliantiei próspete între Franci'a și Angli'a și amicul solidaritatii poteriloru apusane pentru restabilirea ecuilibrului éuropénu, a carui conturbare se amenintá de Rusi'a, deliciole tuturorú claselorú de poporu, care lu numea betranulu Pamu, nu se mai afla mái multu între cei vii. Elu parasi teatrulu politicu alu lumei în 18 Oct. pe la 10³/₄ a. m. Indata dupa mórtea lui începura a se manifestá doliurile în tóte partile Londonului și înainte de toti fú consiliulu comunalu din City, care dede cele mai profunde expresiuni de dorere și doliu pentru mórtea lui atatu catra regimu catu și catra veduv'a reposatului. Tóte cetatile și orasiile urmésa esemplulu corporatiunii negutiatoresci din City și se pregatescu a-i dá onorile cele din urma. O impresiune rara facú mórtea lui și prin Europ'a pe la amicii înaltei lui politice suptu tempulu celu îndelungatu de vro 3 generatiuni; pana si glumele, ironiile și sarcasmele lui dovedescu simpatiile de condurere pentru o persóna de cea mai mare popula-

ritate în Angli'a. Rari barbati au capatatu titule de onóre cá expresiune a calitatiloru lui în mesura mai mare decât Palmerston, care se numeá și Lord „Feuerbrand“, pentruca în cele mai mari lupte érá cá unu focu mistuitoriu de pedeci cu curagiulu seu. Istori'a politica și diplomatica voru fi singure în stare a descrie faptele și succesele activitatii acestui barbatu, care în restempu de 60 de ani în servitiu publicu a datu peptu cu cele mai sguduitórie și mai importante evenimente în succesulu lorú. Candu siedeá poterniculu Corsicanu Napoleonu I. pe tronulu Franciei și avea antagóna numai pe superb'a Angli'a pentruca se póta fi domnitoriu universalu în Europ'a, elu începú a contribui la caderea lui cá min. de resbelu, și dupa caderea lui la reorganizarea Europei.

Confusiunile politice dela 1830—1847; resturnaturile an 1848 și restituirea tronului imperatescu alu Franciei de acum cu rezultatele lui au fostu cele mai importante evenimente, la care Palmerston a jucatu cele mai esentiale și mai importante role.

Dela 1809 a portatu oficiu publicu, elu au fostu unu factoru și la emancipatiunea catoliciloru din Englitera și la reform'a alegerii din 1832. Elu ajutá fundarea regatului belgicanu și ajutá sustarea Spaniei și a Portugaliei; elu ajutá a se introduce libertatea comericiului în Angli'a, care acum triumfa în tóta lumea; elu contribui la umilirea colosului spre a liberá Europ'a de amenintariile infricosiatului resbelu civilu în Americ'a nordica, și aceste scene inca sunt deajunsu spre a judecá insemnatea activitatii lui cá barbatu de statu, care în ori-ce confusiuni de convingeri și de principii, se aruncá numai singuru în bratiile intereselorú Angliei și reesi cu succese, pentruca legea lui suprema érá înaintarea poterei și a marimei Angliei, studiandu a fi reprezentantulu opiniunii publice alu tierii sale. Candu principiale toristice érá populare în Angli'a mergea cu partit'a toristica seu vechia conservativa; ér' candu se facura populare principiile Wighiloru seu partitei moderate liberale se alaturá la Wighi. De aci se póte esplica totu secretulu popularitatii sale la poporulu Angliei, care, ori candu se aflau mari diferentie între reprezentanti, 'si punea pre Pamulu lo u în frunte. Elu aperá principiulu constitutiunалу și alu neintreventiunei și în afara, unde socotea ca va poté folosi în partea Angliei pré vre unu statu, în órele luptelorú lui. Ade-seori înse insielá natiuni la lupte insielatórie apromitendule spriginire morale spre nenorocirea lorú. Acesta o simti și Ungari'a la 48 și Poloni'a mai eri. Cu unu cuventu Lord Palmerston cá barbatu de statu a documentatu ca politic'a nu se face cu sentimentalitatea și ca în politica interesele jóca prim'a rola, dupa cum dice romanulu: „Interesulu pórtá fesulu.“

Palmerston se nascú dintr'o familia vechia în 20 Oct. 1784 și studiale le fini la universitatea Cambridge; er' în 1809 și începuse a jucá rola cá ministru de resbelu, cum disem, contribuindu la caderea lui Napoleonu I. de atunci totu în consiliulu coronei fú chiaru și de dusmani onoratu dupa rarele sale cualitati. Intimu amicu a lui Napoleonu de acum și cá amicu alu aliantiei apusene a și reposatu. —

— Lord Clarendon remane ministru de esterne în locui.

În Rom'a min. de resbelu Merode și á datu demisiunea și cardinalulu Antonelli a intratu în postu-i. Cardinalu Andrea s'a resolvatu a merge la Rom'a; cu acestu pasu s'ar' deminti tendintiele ascrise acestuia, ca trage degetu cu Rom'a, numai, cá se devina elu Pontifice redicatu din partea italianisimiloru liberali și a curtii de Florenti'a séu a regimului italianu. Alegerile pentru parlamentu au reesitu în tóta Itali'a favoritórie atatu pentru gubernu, catu și pentru consolidarea starii de facia a lucrurilorú în Peninsul'a fiiloru lui Marte.

ROMANIA. Principele e mai bine, elu e dechiaratu din partea doctoriloru, cá esitu din periculu.

În 2 Oct. a sanctionatu Domnitoriulu unu imprumutu de 12,500.000 franci ce-lu face consiliulu municipalu la cas'a din Londra Dobrée și Stiebel cu 7¹/₂ 0/0 și 1¹/₂ 0/0 amortisatiune. Bani se voru spendá numai pe lucrurile cele mai necesare în interesulu orasiului și numai pe longa apacidarea ministeriului de interne, éra venitul orasiului din accise cam de 3,400.000 piastrii sta bunu gagiú pentru platirea intereselorú și a amortisatiunei; pentru alte spase neapérate municipalitatea mai póte face o aruncatura éstraordinaria de 1 mil. 477.100 piastrii, înse numai cu concedere speciala.

Min. de resbelu pe longa redicarea unei turnatória de tunuri mai face și o scóla nautica (scóla de corabiatu) și colonelulu Petrescu, comandantulu flotilei romanesoi a calatoritu la Lintz spre a acceptá unu vaporu și 4 nai portatile pentru servitiulu marinei de resbelu.

„Reforma“ ne aduce într'unu articulu începatoriu o pretemere, cumca între Romani'a și Turci'a, din caus'a amestecului Turciei în trebile interióre, s'ar' poté eseá vre-una în-

cordare, care ar' poté trage dupa sine si ostilitati, si pune caus'a acestor'a in unele amenintari ce ar' fi cuprindindu scrisoarea visirului Fuad-Pasia catra suveranul Romaniei, care ar' fi interitatu multa spiritele romanilor, celor ce tienu tare de autonomi'a si drepturile tierei.

— La Galati s'a intemplat in 14 Oct. unu omoru crancenu prin unu grecu june, care fiendu arestatu la consulatulu grecescu in pedépsa, ca nu vré se respondia detori'a de vro 26 galbeni, a strapunsu cu sisiulu pe mai multi insi si pe cancelariulu Greciei la strapunsu de mórte, care se si imormentà cu parada din partea greciloru, cari inca condemna pe turbatulu june grecu.

V a r i e t a t i.

— Conte Franciscu Kemény s'a chiamatu pe cale telegrafica la Vien'a.

Din districtulu Naseudului mersese la Vien'a una deputatiune sub presiedinti'a Dlui prepositu Macedonu Popu si in audienti'a din 5 Oct. 1865 au asternutu una petitiune Mai. Sale, prin care se róga, cá se benevoiésca Mai. S'a a recunósce dreptulu loru de proprietate pre muntii revindicati, delaturanduse otarirea comisiunei imediate, prin care in favórea erariului si a familiei br. si grofu Keményiane ar' fi se li se iè o suprafacia de munti de 120.000 jug. □; séu in casulu celu mai reu se se sustiena comunele fostului regimentu in proprietatea sa, care de jure si de lege o au posediatu factice si neintreruptu mai multu de 100 de ani, redicanduse sequestrulu politicu de pre paduri si manandu pre cei cu pretensiunile la calea legeri ordinare; ér' comisiunea regulatória de proprietate, care ingrauédia finantiele statului, se su puna ca de prisosu afara de activitate. — Petitiunea e dadata din 21 Maiu 1865 si prevediuta cu 145 subscrieri ale reprezentantiloru comunelor, si ale comitetului administratiunei fonduriloru, cu sigilele respective.

— „Kol. Közlöny“ in Nr. 118 publicase o corespundintia dela Naseudu din 3 Oct. scurta, inse bajocurosa, cum si intretiesuta de soornituri. Dupa aceea amplotatii de acolo inca au inceputu a se teme, ca 'si voru perde platile cele mari, diurnele si mai mari cum si mai multe alte sportule. Intieleginti'a de acolo mai multu cá de trei septemani tiene intinsu la conferintie. (Macar de ar' fi tienutu, noi inse nu credemu. Ref.) Naseudenii au tramisu la Vien'a cinci deputati ou o petitiune in care ceru: desfiintierea uniunii, incorporarea acelu districtu la Bucovin'a: restaurarea granitiei militare; re'ntórcerea muntiloru revindicati in proprietatea poporului. Naseudenii au facutu tóte acestea in celu mai mare secretu, pentrucu vedeti dvóstra ómeni buni, ei n'au voitu a lega nimicu de nasulu acelu X corespundinte nebotesatu. Si apoi „K. Közl.“ fù naivu destulu pentrucá si acum la an. 1865 se publice despre intieleginti'a romanésca totu felulu de faime aventurose intocma cum se intemplá acésta pre la an. 1848, „K. K.“ facea mai bine déca 'si luá ostenél'a se intrebe la gubernu, cá ce felu de reporturi oficiale voru fi sositu dela capitanulu districtului (carele pre catu scimu, este totuodata si cetatiénu in Clusiu), precum si déca domn. Al. Bohatielu are placerea de a transpune districtulu la vreunu Bezirksvorsteher din Bucovin'a. — Cumca aceste fura numai nesce scornituri o marturisi in urma chiaru si „K. K.“, unde 'si retrase córnela scornituriloru cá melculu dinaintea loviturii de adeveru.

In acelasu Nr. este o corespundintia spurcata din S. Reginu, despre unu „cavaleru“ romanescu, pe care nevast'a si socr'a l'aru fi denunciata, cumca elu insainte cu cativa ani aru fi omoritu pe Lupulu Siorbanu de acolo, luadu'i si 13 mii fiori m. c. Óre se nu fia acésta cá si blastamati'a cu foculu din Orastia? —

— Clusiuulu abié numera 19 mii locuitori si totusi acolo in anii din urma se intemplara cateva omoruri cumplite óa si in codrii, séu cá pe pustele Ungariei. Procesulu lui Szabo Gergely care fusese condamnatu (numai) pe 10 ani inca nu 'si luá capetu. Pe ucigasiulu Szabo János inca nu au potutu pune man'a. Intr'aceea dintre ucigasiu lui Dezsikovits sunt prinsu cativa, intre carii si nevast'a ucigasiului de frunte si unu cunoscutu alu ei — Omorulu nefericitulu arménu Gajzagó inca nu e adusu deplinu la lumina. Dela Capusielu (in susu pe drumulu Clusiuului) se omori in dilele trecute unu evreu. —

— Grafulu Bethlen Miklos jun., cunoscutulu antiunionistu, carele inse la an. 1848 inca portá stégu cu „uniune séu mórte,“ dupace scrise de cateva ori in foile publice in contra uniunii, mai de curundu veni dela Vien'a in tienutulu

Hatiegului, unde — eara anume in Hatiegu — ambla de bratiu cu preotii romanesoi, si politisésa asupr'a censului. („K. Közl. Nr. 117.) —

— Elemente de istoria Transilvaniei pentru invetiatorii si scólele populare romane scrise de Ioane V. Rusu, protopopu romanu gr. cat. alu Sibiului.

Suptu acestu titulu a scosu de suptu tipariu D. auctoru, unu estractu din tóta istoria Transilvaniei ordonatu chronologicu fôrte corespondiatoriu pentru scólele populare si mediulocie, din cari istoria patriei numai poté lipsi fara mare dauna pentru viitoriulu nostru. Carticio'a brosiurata are la 100 pagine si se afla cu pretiu fôrte moderatu de 24 cr. v. a. si 30 cr. cu pareti mai tari si se poté trage deadreptulu dela auctorulu din Sibiulu séu dela librari'a lui Samuel Filtsch. Opsiorulu acést'a se recomanda de sene atatu prin modulu celu corespondiatoriu si practicu, ce l'a observatu auctorulu, oatu si prin usuratatea stilului curgatoru, acomodatu dupa preceperea tenerimei incepatórie; ér' din punotulu necesitatii de a se invetiá istoria patriei chiaru si in scólele cele mai mici inca avemu detoria a recomandá acestu opu istoricu, care tóte intemparile cele mai insemnate si momentele cele mai neaparatu de lipsa de a-le sci unu poporu constitutiunale le cuprindé intretiesute in sene. Neoi unu poporu nu se poté luminá spre a se pune in stare de a sci se-si apere drepturile si patri'a, famili'a si vatr'a, relegea, nationalitatea si limb'a si cu acestea libertatea constitutiunala, la care nu s'a introdusu studiulu istoriei patriotice si in scólele populare, dupa cum se afla introdusu elu la tóte popórele cele civilizatórie. Dorimu acésta cá patrioti si óa romani, si credemu, ca D. auctoru va adauge catu mai curundu si suplementulu istoriei dela Imp. Franciscu I. pana in dilele nóstre catu de pe scurtu.

25485/1865.

1—3

C o n c u r s u.

La institutulu c. r. din Vien'a a devenitu inca patru stipendie de 210 fl. v. a. pre anu aplacitate din fondulu comerciale transilvanu, a fara de celu publicatu din 12 Maiu a. c. Nr. 12138—1865 in vacantia. —

Spre conferirea acestui stipendiu árdelenu se escrie prin acesta concursu. Competitorii au a si asterne cererile loru bene documentate pana in 20 Novembre 1865 prin autoritatile competente, acestui Guberniu regiu, langa cererile loru au inca a aclude unu reversu, in poterea caruia se obléga in casu candu aru castiga stipendiu, a servi in Transilvania, seau déca acesta nu voru voli, a aplati stipendiulu primitu numitului fondu in dreptu. —

Clusiu in 14 Octobre 1865.

Dela Guberniulu regescu alu Transilvaniei.

Nr. 44—.

Publicare de concursu.

In urmare si intielesulu conclusului Adunarei generale a Asoc. transilvane tienute la Abrudu in 28, 29 Aug. a. c. siedinti'a II. p. XXII subscrisulu comitetu publica prin acést'a concursu pentru armatórele stipendii scolastice :

1) Patru stipendii de cate 100 fl. v. a. destinate pentru 4 ascultatori de drepturi ori unde in monarchia.

2) Dóua stipendii de cate 50 fl. v. a. pentru doi scolari din clasele gimnasiali superiori. Terminulu se defige la acestu concursu pre 1 Novembre c. n. a. c.

Aspiratorii la susu namitele stipendii, voru avé pana la desftulu terminu a si asterne la comitetulu Asoc. transilvane, petitiunile sele prevediute : a) cu atestatu de botesu ; b) eu testimoniulu scolasticu despre progresulu in studia, cum si despre portarea morale, in urma c) cu testimoniulu demnu de credintia despre lipsirea midilóceloru materiaie spre a poté continuá cursulu invetiaturiloru.

Din siedinti'a comitetului Asoc. transilvane romane tienuta la Sibiulu in 3 Octobre 1865.

Nr. 45—.

Publicare de concursu.

In urmare conclusului adusu in siedinti'a II. p. XXII a adunarei gen. a Asoc. transilvane romane tienute in 28, 29 Augustu c. n. a. c. la Abrudu, comitetulu Asoc. transilvane, publica prin acést'a concursu la unu stipendiu de 300 fl. v. a., destinatu pentru unu tineru romanu, carele se va consacrá studiiloru tehnice.

Terminulu concursului se deschide pre 1 Novembre dupa calendariulu nou a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pana la susu numitul terminu la comitetulu Asoc. transilvane resp. concurse prevediute si instruite cu tóte documentele necesarie si resp. cu testimoniulu

buna de maturitate, cum si cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de midilóce.

Din siedinti'a comitetului Asoc. transilvane romane tlenute la Sabiu in 3 Octobre c. n. 1865.

Nr. 5109/civ. 1865.

3—3

Publicatiune.

De catra magistratulu urbanu si districtuale cá judecatoria se face de obste cunoscutu: cumca la cererea mostenitoriloru Mariei veduva Arsenie Steriu si invoierea incl. comissiuni orfanale de aicea in numele mostenitoriloru minoreni s'a concessu licitatiunea de buna voia a averei affatorie aicea a Mariei veduva Arsenie Steriu, constatoria: 1. In avere miscatoria: din mai multe pretiose, efecte de auru si de argentu, mobile, pandiarie si alte diferite obiecte in pretiu totalu de 2350 fl. 3 cr. v. a.; 2. In avere nemiscatoria: din doue case cu gradine in suburbiulu de susu (scheiu) sub Nr. 271/272 in pretiu de 700 fl. v. a. si din casa din suburbiulu de susu in prundu sub Nr. 378 in pretiu de 2000 fl. v. a.

Spre vendiarea averei miscatoria se defigu terminii pe 28 Octombree 1865 si dilele urmatorie, precum si pe 11 Noemvree 1865 si dilele urmatorie in casa din prundu sub Nr. 378 Consc.-Nr. 432 incependu dela 9 óre diminetia si spre vendiarea caselor cu gradine sub Nr. 271/272 numai unu terminu pe 18 Noemvree 1865 la 9 óre diminetia la fatia locului, apoi spre vendiarea casei din prundu sub Nr. 378 iarasi numai unu terminu pe 25 Noemvree 1865 diminetia la 9 óre la fatia locului la care atatu realitatile catu si averea miscatoria nu se va vinde sub pretiulu estimatiunei si cea din urma inca numai pe langa depunerea pretiului vendierei.

Conditiiunile licitatiunei si estimatiunea realitatiloru precum si extractulu din protocoalele funduarie se afla in cancelaria subscrisei judecatorii, unde se potu vedé si decopia.

In fine se observedia, ca vendiarea acésta se va face numai la cererea de voia buna a mostenitoriloru si ca prin urmare drepturile intabulate pe realitati re-manu neatinse.

Brasiovu in 7 Octombree 1865.

Magistratulu urbanu si districtuale cá judecatoria.

Nr. 92 praes. 1865.

1—3

Publicatiune.

Pentru cá fiacare cetatianu, carele are dreptu de a poté alege deputati, se si póta exercita acestu dreptu cetatienescu pre momentosu, ru am intardiatu a face dispusetiunile cele de ipsa in comitatulu Turdei.

Intru acea totusi déca dispusetiunile aceste nu ar potea veni la cunoscenti'a acelor, carii nu locuescu pre terenulu comitatului, si acei cetatiani nu siar potea exercita dreptulu de alegere, mi am cunoscutu de a mea detoria pre toti acei locuitori afara de comitatulu Turd'a pe calea diurnaleloru ai incunoscentia, cumca alegerea deputatiloru, carii se voru tramite la adunarea tieriei chiamata prin gratiosulu rescriptu din 1 Sept. a. c. pre 19 Nov. 1865 in libera regésca cetate Clusiu, se va incepe dela 13 Nov. a. c. si se va continua pana atunei pana candu deputatii voru fi alesi.

Turd'a 22 Oct. 1865.

Br. Georgiu Kemény.
Comite supremu in cottulu Turd'a.

Nr. 1054—1865.

1—3

Publicare de concursu.

Pe 4 stipendia cate de 84 fl. v. a. si pe 7 de 63 fl. v. a. tóte din Fundatiunea Ramantiana, parte acelorulu absoluti, parte acelorulu, cari pana acuma nu siau presentatu la ordinariatulu metropolitanu alu Albei-Iulie testimoniale scolastice pe anulu trecutulu recerute si anumita a lui Ioane Vintila, Simeone Calutiu, Ioane Mezei, Ioane Simionasiu, Adalbertu

Dorgo, Ioane Popu, Nicolau Alemanu, Ioane Tohati, Ioane Czepes, si Alecsandru Siolnai; — éra pe 3 de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Bobiana, a lui Hilariu Popu, Mihaile Nemes si Basiliu Marcianu, cari asemenea pana acum nu siau presentatu testimoniale scolastice pe anulu trecutulu. — Concurenti la aceste stipendia voru avé pana in 20 Novembree a. c. dupa calendariulu nou asi asterne inaintea ordinariatului metropolitanu din Blasiu concursurile sale cu testimoniale necesarie provideute, de sene intielegunduse, ca susu numitii stipendisti numai pe calea concursului, — déca cu producandele testimonie scolastice voru preferi altoru concurenti, — se voru sustiené in preavutele stipendie. —

Blasiu 14 Octobree 1865.

Ordinariatulu metropolitanu alu Albei-Iulie.

Agentur'a capitala in Brasiovu

la **FELTER et ARONSOHN**

a pré'naltu concesionatului

INSTITUTU PESTANU de asigurare

(Capitalulu fondului Trei milióne florini v. a.)

asecurésa:

in contra focului pentru edificia de locutu, de fabrici si economia, pentru masine, unelte, depositórie de totu felu de mobile, de marfuri, pentru nutretiu, semanaturi si fenatia etc.;

in contra perderii chiriei casionate priu focu;
" **periculeloru**, caror'a sunt espuse **bunurile calatórie** pe apa si pe uscatu;
" **grandinei** la producte de pamentu.

Asemenea se va luá in scurtu si asigurarea pentru **viet'i'a omului** si ad. in divers'a combinatiune cu darea de capitalu si asigurarea de interese (rente). — Institutulu dá asigurare deplina nu numai cu fondulu lui celu insemnatu, ci si cu premiale ce curgu totu mereu.

Afara de aceea conditiunile de asigurare sunt puse asiadiate pe catu se póte in folosulu publicului si se rebonifica (desdaunésa) si perderea, ce se face la focuri prin stingere, darimare (rumpere) si prin golire (curatire, desiertare), precum preste totu se dá deplina consideratiune si pretensiuniloru celoru drepte ale ascuratiloru la regularea dauneloru in-templatórie.

FELTER et ARONSOHN.

Biroulu agenturei capitale se afla in strat'a vamii Nr. 8.

(Dupa cum suntemu informati, acestu institutu de asigurare sta in fórte buna incedere in tóta Ungari'a; elu e in adeveru una benefacere nepretiuata pentru pamentenii de totu soiulu Il. D. Emanuile Gozdu, cá vicepresiedinte la acestu institutu, inca maresce increderea intr'insulu la verce patriotu, care prin asemeni asigurari isi afla una odihna pentru viitoriu in contra perieceloru eventuali, dupa cum au aflatu si pana acum multi spre mult'a loru mangaiere. R.) 5

Farina de lucsu

(non plus ultra),

unu funtu de Vien'a noue cruceri v. a.; o cupa siésespre-diece cruceri v. a. a sositu própspata la

J. G. Jakobi

2—3

in strat'a scólei.

Preturile bucatelor in piati'a Brasiovlului.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei mesure austriace.)

Oct. 27 n. 1865.

Gráu curatu galeta 5 fl. 73 cr., de midilocu 5 fl. 10 cr., amestecatú 4 fl. 26 cr. —

Secara 3 fl. 42 cr., Papsioiu (cucurusu) 3 fl. 30 cr., Ordiu 3 fl. — cr., Ovesu 1 fl. 50 cr., Cartofi — fl. 90 cr.

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.